

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ	
Стара Загора	
Стопански факултет	
Взх. №:	554
Дата:	15.05.2018 г.

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. ик. н. Иван Стойков Кънчев,

научна специалност „Икономика и управление“,

член на Научно жури съгласно Заповед № 948/17.04.2018 г.

на Ректора на Тракийския университет

на дисертационен труд на тема „АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА КЛЪСТЕРНИЯ ПОТЕНЦИАЛ В БЪЛГАРИЯ“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност Икономика и управление (селско стопанство), разработен от Михаил Кожухаров, докторант към катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“

1. Общо описание на представените материали.

Дисертационният труд е в обем от 190 страници основен текст, 10 страници списък на използваната литература и 30 страници с 8 броя приложения.

Списъкът с използвана литература включва 201 публикации, от които 17 на кирилица и 184 на латиница.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Инж. Михаил Кожухаров е роден през 1984 г. През 2007 г. завършва бакалавърска степен със специалност „Общо машиностроене“ на Техническия университет, а през 2009 г., защитава и магистърска степен по индустриален мениджмънт в същия университет - Факултет за германско инженерно обучение и промишлен мениджмънт.

Кожухаров има над 7 години трудов стаж като машинен инженер и CAD експерт, владее английски и немски езици и притежава комуникационни, организационни и лидерски умения.

3. Съдържание на дисертационния труд.

Докторантът сполучливо и аргументирано е обосновал актуалността на темата. Проблемите на създаването на клъстери, на клъстерните политики, на взаимодействието между публичния и частния сектор са само част от направленията, които могат да допринесат за повишаване на конкурентноспособността на малките и средните предприятия в нашата страна.

Уводът съдържа всички необходими елементи. Правилно са определени обекта и предмета, изследователската цел и задачи.

Положителна оценка заслужава формулираната теза и доразвитието ѝ в две хипотези, което е допринесло не само за доказване на ролята на клъстеризацията, но и за ефектите от нея за регионалната икономика.

Първата част на първа глава включва представяне и оценка на теоретичните концепции, посветени на клъстерите и клъстерните мрежи. В нея на основата на много богат литературен преглед са оценени тези понятия от позициите на теориите на икономическите мрежи, на агломерациите, за транзакционните разходи и институционалната теория. В следващия параграф се представят същността и съдържанието на понятието за клъстери, тяхната типология и оценката на приноса на научните школи за развитие на концепцията за клъстерите. Висока оценка заслужава систематизацията на дефинициите на понятието „клъстер“, както и разграничаването на петте основни елемента, които присъстват в повечето дефиниции.

Изясняването на ролята на институциите при формирането на клъстерите и насърчаване на тяхното изграждане, както и на институционалната роля в политическия подход за стимулиране на клъстерите е създало добра основа за разглеждане на проблемите на проектирането на стратегии за икономически растеж, базирани на клъстерния подход. В тази част авторът сполучливо е представил условията за възникване на клъстери, ползите от взаимодействията между различните бизнеси и възможностите за стабилно, продължително сътрудничество

Високо оценявам съдържанието на втората глава. Тя изцяло е посветена на методологията на изследването, като последователно са представени: методите за идентифициране на клъстерите (с акцент на диаманта на конкурентните предимства); мрежовия анализ; анализа на структурните промени; индикаторите за специализация и др. При това докторантът критично оценява възможностите им и обоснова избора на подходящите методически средства.

В следващите параграфи са описани математическия апарат за статистическа обработка на информацията и модела за анализ и оценка на клъстерния потенциал.

В третата глава докторантът последователно е приложил методическия си подход и е достигнал до откриването на клъстери във всичките 28 области в 19 икономически

сектора за период от 8 години. С използването на изменението на коефициента на клъстеризация е оценена динамиката на процесите, свързани с клъстеризацията по области и сектори. На основата на тези резултати е изведен обобщения извод, че не се наблюдава съществена динамика в изменението на клъстерния потенциал в България, независимо от осъществените проекти, политики и др. и че прилаганите мерки не са ефективни или че не се прилагат правилно в контекста на българската икономика.

Положително оценявам постиженията и следващите части, в които са представени резултатите от изследване на икономическите ползи от клъстеризацията, както и сравнителният анализ на секторите и клъстерите в икономиката на област Стара Загора за период от пет години.

Оценката на структурните промени и определянето на частите от регионалния растеж на работните места, дължащи се на националните тенденции и на регионалните фактори и специфики на локалната среда са сред значимите резултати, постигнати в изследването.

Всички резултати от анализа докторантът е използвал като добра основа за разработените препоръки и възможности за бъдещи стъпки за подобряване на регионалната среда посредством развитието на клъстерите в нея.

В Заключениеето се съдържат основните резултати от изследването за област Стара Загора и за клъстерната организация на икономиката.

Обобщеният ми извод е, че дисертационен труд е цялостно, завършено, добре структурирано изследване със значими резултати, което показва, че докторантът е млад квалифициран научен работник, способен самостоятелно да осъществява научни изследвания.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд.

Приемам формулираните от докторанта основни резултати и приносни моменти, съдържащи се в дисертационния труд. В обобщен вид те се свеждат до:

✓ Разширяване и обогатяване на теоретичната основа, свързана с същността на клъстерната организация и процесите на създаване и развитие на клъстерните образувания. Направените теоретични обобщения и систематизация на основните икономически категории и изводи са успешна научна основа за изследване на процесите на клъстеризация на българската икономика.

✓ Разработване и прилагане на методология и специфична методика и подходи за идентифициране на клъстери и разкриване и оценяване на процесите на тяхното създаване и развитие. Прилагане на методическа рамка за анализ и оценка на нивото на клъстеризация и за разкриване на основните причини и недостатъци, свързани с използване на клъстерния потенциал на отделните области. В тази част от дисертационния труд приемам за научен принос разширяването и обогатяването на приложното поле на съществуващ методически инструментариум и адаптирането му като специализиран модел за изследване на клъстери и кръстерни мрежи.

✓ Разработени са значими за практиката на Старозагорска област обобщени изводи за състоянието и препоръки за развитието на клъстерния потенциал, които са добра основа за разработване на регионални стратегии и инициативи за изграждане на клъстерни сдружения.

По отношение на представените научни приноси мога да обобщя, че те са свързани с прилагане на нови недостатъчно разработени социално-икономически проблеми и възможности за ускорено прилагане на клъстерната организация в България

5. Публикации и участия в научни форуми.

Докторантът е представил четири публикации по темата на дисертационния труд – две статии на английски език, отпечатани в специализирани научни списания и два доклади, представени на научни конференции в страната. Статиите са цитирани от автори от други страни, което е безспорно постижение за младия учен.

Авторефератът в синтезиран вид, напълно отразява съдържанието на дисертационния труд.

6. Въпроси и препоръки.

Моят въпрос към докторанта е свързан с регионалните резултати от изследването на клъстеризацията в област Стара Загора. Какви са специфичните предимства, касаещи подобряването и развитието на регионалната среда на икономическите сектори, които предопределят равнището на клъстерния потенциал на областта?

Имам препоръка - след понататъшно задълбочаване и разширяване на изследванията по темата, разработката да бъде публикувана с оглед достигането ѝ до по-широк кръг заинтересовани експерти по проблемите на клъстеризацията и регионалното развитие.

Заключение.

Посочените резултати и научни приноси, съдържащи се в дисертационния труд ми дават основание за извода, че той напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. По тези причини, оценката ми за дисертационния труд на тема „Анализ и оценка на клъстерния потенциал в България“ е положителна. Предлагам на Научното жури да подкрепим присъждането на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност Икономика и управление (селско стопанство), на Михаил Кожухаров.

09.05.2018 г.

Член на Научно жури:

(проф.д.ик.н. Иван Кънчев)